

Phân tích mối liên hệ giữa cực tăng trưởng đơn trung tâm và lan tỏa năng suất ở Việt Nam: Tiếp cận theo hồi quy không gian

Nguyễn Minh Hải⁽¹⁾

Ngày nhận bài: 24/11/2020 | Biên tập xong: 02/5/2021 | Duyệt đăng: 10/5/2021

TÓM TẮT: Hơn 30 năm cải cách (1986–2018), tăng trưởng kinh tế Việt Nam tuy có sự dao động nhất định song vẫn duy trì ở mức cao hơn trung bình khu vực và thế giới với mức tăng bình quân trong cả thời kỳ gần 7%/năm. Tuy nhiên, nếu xét riêng theo chiều không gian thì mức độ tăng trưởng lại không thực sự cân xứng. Tăng trưởng, năng suất chủ yếu tập trung ở các vùng đô thị lớn và các tỉnh lân cận của nó. Với bằng chứng này, mục đích nghiên cứu này sẽ kiểm chứng xem có tồn tại hay không hiệu ứng cực tăng trưởng và lan tỏa năng suất ở Việt Nam với ứng dụng kinh tế lượng không gian đến dữ liệu khảo sát và dữ liệu viễn thám. Kết quả kiểm định I-Moran cho thấy, có mối liên hệ chặt chẽ giữa mật độ ánh sáng về đêm, mật độ công nghiệp, hiệu quả các doanh nghiệp và chất lượng lao động. Hơn nữa, kiểm định I-Moran cung cấp bằng chứng về tồn tại sự lan tỏa năng suất giữa một số doanh nghiệp. Kết quả nghiên cứu gợi ý, để thu hút và mở rộng sản xuất ở các khu vực mục tiêu, cơ sở hạ tầng và các chương trình khuyến khích cần phải đảm bảo sự lan tỏa tích cực ở mức độ cao hơn mức thu được từ thực nghiệm nghiên cứu.

TỪ KHÓA: Đô thị hóa, hồi quy không gian, Việt Nam, đầu tư và phát triển.

Mã phân loại JEL: C21, O1, O18.

1. Giới thiệu

Sau thời kỳ “Đổi mới” 1986, nền kinh tế Việt Nam đạt nhiều thành tựu quan trọng. Từ một quốc gia được xem là nghèo nhất thế giới, Việt Nam trở thành một quốc gia có thu nhập trung bình. Đặc biệt, sau gần 30 năm thực hiện chính sách thu hút vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI), từ một nước thuần nông đã trở thành quốc gia có GDP bình quân đầu người thuộc nhóm thu nhập cao trong khu

vực, nguồn vốn FDI trở thành nguồn lực quan trọng thúc đẩy phát triển kinh tế-xã hội. Mặc dù, các chỉ số vĩ mô cho thấy kinh tế Việt Nam đang đà phát triển ổn định, có khả năng chống chịu ngoại lực cao nhưng vẫn còn

⁽¹⁾ Nguyễn Minh Hải - Trường Đại học Ngân hàng TP.HCM; 56 Hoàng Diệu 2, Quận Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh; **Email:** hainm@buh.edu.vn.